

CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE A CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA DA XUNTA DE GALICIA E A DIOCESE DE OURENSE PARA A POSTA A DISPOSICIÓN DOS TERREOS E INMOBLES NECESARIOS PARA A EXECUCIÓN DAS ACTUACIÓNS DE CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DOS INMOBLES ECLESIASTICOS INCLUÍDOS NO ANEXO DE INTERVENCIÓNS VINCULADAS AO PRESENTE CONVENIO

Santiago de Compostela, 6 de xullo de 2017

REUNIDOS

Dunha parte, D. Román Rodríguez González, actuando en representación da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, en virtude do seu cargo de conselleiro, en exercicio das facultades que lle confire o artigo 34 da Lei 1/1983, de 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, así como o artigo 2º da Resolución de 8 de abril de 1991, pola que se fai público o acordo do Consello da Xunta de Galicia de 27 de marzo de 1991 sobre convenios de cooperación con outros entes públicos e de colaboración con particulares.

Doutra, Mons. D. _____, actuando en representación da Diocese de Ourense, en virtude da súa condición de Bispo, titular e responsable da diocese.

Todas as partes teñen plena capacidade para levar adiante o presente convenio de cooperación e por tanto,

EXPOÑEN

Primeiro: Que a Xunta de Galicia asume a xestión das funcións sobre o patrimonio cultural en virtude do Real decreto 2434/1982, do 24 de xullo, sobre traspaso de funcións do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de cultura, de acordo co establecido no artigo 27.18 do Estatuto de Autonomía, en consonancia co estipulado no artigo 148.1.16 da Constitución Española, ámbito desenvolvido na Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.

Segundo: Que conforme o artigo 4º do *“Convenio de Colaboración entre os bispos das dioceses que comprenden o territorio da Comunidade Autónoma de Galicia e a Xunta de Galicia, co fin de garantir a conservación e fomentar ou promover o enriquecemento do patrimonio artístico e documental da Igrexa”*, formalizado polo *“Acordo marco entre a Xunta de Galicia e os bispos das dioceses que comprende o territorio da Comunidade Autónoma de Galicia”* asinado o 17 de abril de 1985, a Xunta de Galicia conforme as súas dotacións orzamentarias, asume o compromiso de contribuír ás necesidades de conservación, mellora e adecuada protección do patrimonio artístico e histórico propiedade da Igrexa Católica, así como de subvencionar ou dotar, no seu

caso, os convenientes medios persoais e técnicos para a súa eficiente utilización pública.

Terceiro: Que a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, dentro dos ámbitos da súa competencia, ten establecido un plan de investimentos a realizar co obxecto de conservar, restaurar e poñer en valor o patrimonio cultural de Galicia, colaborando así cos seus propietarios e xestores, que se comprometen a poñer a disposición da sociedade o seu patrimonio cultural e a mantelo e a utilizalo de forma axeitada para garantir a conservación dos valores culturais que xustificaron a súa protección.

Cuarto: Que a Igrexa Católica é a titular do seu patrimonio histórico, artístico e documental que se pon a servizo da sociedade, titularidade que, a tenor da Constitución Española e do Estatuto de Autonomía de Galicia e do resto da lexislación aplicable, a Xunta de Galicia recoñece, así como a súa natureza e finalidade relixiosa e o uso relixioso dos mesmos que se desenvolve de forma compatible coa función cultural que posúe o devandito patrimonio.

Quinto: Que a Diocese de Ourense ten a facultade de poñer a disposición da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria os bens culturais que se relacionan no Anexo de Intervencións que acompaña ao presente convenio. Entre estes bens pódense atopar edificios, retablos, pinturas murais e outros bens artísticos de natureza inmovible, posuidores de valor cultural e protexidos ao seren considerados de interese relevante para a permanencia e a identidade da cultura galega a través do tempo.

Por todo o exposto, as partes acordan subscribir un convenio de colaboración baseado nas seguintes

CLÁUSULAS

Primeira.- Obxecto do Convenio

O obxecto do presente convenio de colaboración é regular as bases de colaboración entre a Xunta de Galicia, a través da súa Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, e a Diocese de Ourense para a **posta a disposición dos terreos e inmoables necesarios para a execución das actuacións de conservación e restauración dos inmoables eclesiásticos incluídos no anexo de intervencións vinculadas ao presente Convenio.**

Para o desenvolvemento deste proxecto non é posible promover a concorrência pública, xa que o estado de deterioro progresivo dos inmoables incluídos nos listado de actuacións do presente convenio podería afectar aos elementos construtivos, estruturais ou funcionais dos inmoables ou as decoracións, policromías, capas de preparación ou soporte e estruturas dos bens artísticos, polo que é necesario a realización das actuacións descritas no anexo de intervencións e así evitar a perda destes bens integrantes do patrimonio cultural de Galicia. Por outra banda, as intervencións obxecto do presente convenio están incluídas no *Plan estratéxico para a protección e conservación do patrimonio cultural de Galicia* da Dirección Xeral do Patrimonio

Cultural, dentro do obxectivo operativo *Conservar o patrimonio cultural galego*, que inclúe actuacións en catedrais, mosteiros, conventos, abadías, igrexas e patrimonio eclesiástico galego.

No Anexo de Intervencións que forma parte do presente convenio recóllese de forma ordenada a relación de inmobles sobre os que se ten previsto actuar, identificándoos e indicando para cada un deles o seu réxime de protección e o obxecto da actuación que se pretende desenvolver, así como os datos representativos do proxecto de restauración e obras para as que se acorda a posta a disposición dos terreos e inmobles.

Segunda.- Obrigas da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria

A Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia, dentro das liñas de actuación que en materia de protección, conservación e posta en valor do patrimonio cultural, están sinaladas no seu programa de obxectivos, realizará as actuacións relacionadas no Anexo de Intervencións do presente Convenio, ou das sucesivas addendas, con cargo aos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma, en función das súas disponibilidades económicas e mediante a tramitación dos instrumentos xurídicos oportunos.

A Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, conforme á lexislación de aplicación e á tramitación e procedementos establecidos para a contratación polas administración públicas, supervisará e aprobará os proxectos e contratará as obras e servizos relacionados no Anexo de Intervencións do presente convenio.

A Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria a través dos seus servizos técnicos e dos profesionais alleos contratados para realizar a dirección facultativa dos traballos, realizará o seguimento das obras e o control económico e técnico das mesmas.

A relación de obras recollidas no anexo así como a relación de inmobles eclesiásticos que van a ser obxecto das intervencións poden ser obxecto de modificación ao longo do período de vixencia do presente convenio, incorporando novos edificios, bens e intervencións ou retirando os xa incorporados nos que non sexa posible chegar a formalizar a contratación das obras. Estas variacións do listado incluído no Anexo de Intervencións serán recollidas en sucesivas addendas ao presente convenio que teñan por obxecto a actualización da lista de intervencións previstas ao abeiro do mesmo.

Para aqueles inmobles que se retiren do Anexo de Intervencións, a posta a disposición de terreos e inmobles necesarios para a execución da obra realizada polo titular do ben a favor da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria quedará sen efecto, non asumindo por isto a consellería ningún outro compromiso ou responsabilidade ante o propietario.

Terceira.- Obrigas da Diocese de Ourense

Pola súa banda, a Diocese de Ourense autoriza a plena e libre dispoñibilidade dos terreos e inmobles necesarios a favor da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria para que esta poida acometer a execución das actuacións obxecto do presente convenio.

Unha vez rematadas as obras, a entidade titular asumirá a xestión, mantemento e conservación dos inmobles dos que sexa titular. Para estes efectos, unha vez recibidas as obras pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, poñerá no seu coñecemento, entendéndose que a citada comunicación determina o nacemento das obrigas previstas nesta cláusula.

Cuarta.- Comisión Paritaria

Coa finalidade de asegurar o cumprimento do presente convenio, créase unha comisión mixta de seguimento e control, integrada por dous membros de cada unha das partes. Esta comisión será a encargada de solucionar as controversias que se poidan suscitar na interpretación do convenio.

Quinta.- Resolución

O presente convenio resolverase polo incumprimento total ou parcial dalgunha das cláusulas que o regulan.

Sexta.- Vixencia

O presente convenio entrará en vigor o día da súa sinatura e estará vixente ata a completa finalización das obras a realizar sobre os inmobles obxecto da posta a disposición. En calquera caso, a duración do presente convenio será determinada e non superior aos catro anos, salvo que normativamente se prevea un prazo superior, de acordo co artigo 49.1 da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público.

Sétima.- Réxime Xurídico

Este convenio ten natureza administrativa. As cuestións litixiosas xurdidas da aplicación do presente convenio, e non resoltas en vía administrativa, serán resoltas pola xurisdición contencioso-administrativa.

E en proba de conformidade cos termos do presente convenio, as partes comparecentes asínano e rubrícano por duplicado exemplar no lugar e data expresados.

O conselleiro de Cultura, Educación e
Ordenación Universitaria,

O bispo da Diocese de Ourense

Román Rodríguez González

**ANEXO DE INTERVENCIÓNS VINCULADAS AO CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE A
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA E A DIOCESE DE
OURENSE**

BEN: Igrexa de San Pedro de Cudeiro
SITUACIÓN: Cudeiro (Ourense)
PROTECCIÓN: Ben pertencente ao Catálogo do patrimonio cultural de Galicia segundo o que determina a disposición adicional segunda da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92 do 16.05.2016)

O retablo lateral situado na zona da epístola é de estilo barroco e cronoloxicamente podémolo datar no século XVIII. Presenta unha policromía rica en dourados á auga e marmoreados de gran riqueza cromática. Está constituído por predela, primeiro corpo, segundo corpo e ático. Verticalmente está dividido e tres rúas, unha principal de maior tamaño, e dúas laterais separadas da central por columnas con guirnaldas e motivos florais no primeiro corpo.

O primeiro corpo está constituído por ménsulas cos seus respectivos doseis en forma de cúpula de cuarto de esfera que albergan as imaxes de san Lucas Evanxelista, Inmaculada Concepción e santa Bárbara. A imaxe da Inmaculada Concepción está situada nunha fornela central rematada cunha cúpula de cuarto de esfera e flanqueada por columnas exentas de fuste en éntase lisa e decorada con motivos florais e cintas, divididas en tres zonas por aneis e rematadas con capiteis de estilo corintio sobre os que se sitúan anxos coas ás despregadas e túnicas con flores. A ambos lados da imaxe da Inmaculada sitúanse, sobre sendas ménsulas, as imaxes de san Lucas Evanxelista á súa dereita e santa Bárbara á súa esquerda.

O segundo corpo, presenta unha ornamentación rica en elementos ornamentais en forma de rocallas sobre fondos planos e molduras coa presenza de imaxes de anxos, dous dos cales parecen sosteñer o relevo da fuxida a Exipto sita no ático do retablo. O terceiro está en actitude de interpretar unha peza musical a través dunha especie de instrumento de corda.

O ático está presidido por un relevo en madeira policromada co tema da fuxida a Exipto, flanqueado por pequenas columnas de fuste en éntase e decoradas con motivos florais e cintas, divididas en dúas zonas por un anel.

O remate das columnas está constituído por fustes de estilo corintio que sosteñen un elemento decorativo de gran volume cunha cabeza de anxo no seu centro. Á dereita e esquerda do ático observamos anxos trompetteiros ricamente vestidos con túnicas ornamentadas con flores.

- Intervención programada:

- 1. Restauración do retablo lateral da zona da epístola na igrexa de San Pedro de Cudeiro**

- Xustificación da intervención:

O retablo está realizado en madeira tallada e ensamblada mediante ensamblaxes de madeira e cravos de ferro. A preparación da policromía parece estar feita a base de sulfato cálcico e cola

animal e semella estar en bo estado. En canto á estrutura, parece presentar unha boa estabilidade e verticalidade, sen que se aprecien partes desprendidas ou a punto de desprenderse.

O retablo presenta ataques puntuais de insectos xilófagos, así como redourados con pan de ouro falso sobre elementos ornamentais que parecen conservar o ouro orixinal en bo estado. Detéctase a presenza de repintes puntuais nas zonas dos marmoreados que desvirtúan a policromía orixinal, elementos cerámicos pertencentes a unha antiga instalación eléctrica cravados por medio de puntas ao retablo, desprendementos de película pictórica, sucidade superficial abundante e a capa de protección moi oxidada.

En relación as condicións ambientais que presenta o templo non parece haber un elevado grao de humidade, polo que as condicións de humidade e temperatura parecen bastante estables. Resulta difícil precisar estas variables sen unha recollida de datos durante un período de tempo prolongado cun instrumental axeitado para tal fin (datalogger).

As necesidades que se pretenden cubrir coa restauración son:

- realizar labores de desinsectación co fin de eliminar ataques por parte de insectos xilófagos así como previlos no futuro
- consolidación do soporte nas zonas debilitadas, reintegración de volumes e fendas sempre que supoñan un risco para estabilidade do conxunto
- fixación da policromía, realización dunha limpeza físico-química da capa de protección fortemente escurecida por procesos de oxidación ao longo do tempo que altera considerablemente a valoración do cromatismo orixinal do retablo, eliminación de repintes puntuais, así como dos redourados feitos con ouro falso
- retirada de elementos alleos ao retablo como as pezas do antigo cableado eléctrico, estucado das zonas onde non exista preparación, reintegración cromática con técnicas discernibles co fin de propiciar unha mellor lectura do conxunto e aplicación dunha nova capa de protección.

- Actuacións propostas:

Os traballos necesarios para acadar a restauración son:

- Desinsectación preventiva: será precisa a aplicación dun produto insecticida como medida curativa e preventiva, aplicado na zona posterior do retablo mediante impregnación (onde non exista policromía) e mediante inxección a través dos orificios de saída dos insectos xilófagos nas zonas frontais onde si exista policromía .
- Consolidación das zonas atacadas por xilófagos.
- Revisión de ancoraxes e se fose necesario substitución destas.
- Fixación da policromía naquelas zonas puntuais na que presente unha mala adhesión ao soporte.
- Reintegracións volumétricas e resanado de gretas sempre que o ben o requira para unha mellor lectura do conxunto.
- Retirada de elementos alleos á obra: pezas do cableado eléctrico, cravos oxidados...
- Limpeza físico-química: a finalidade desta actuación será devolverlle á obra as súas características cromáticas e de luminosidade orixinais. A capa de po acumulado así como o verniz oxidado eliminaranse utilizando medios químicos conxuntamente co emprego de brochas suaves, bisturís e aspiradora.
- Eliminación de repintes puntuais no retablo así como redourados efectuados con ouro falso e purpurinas.

- Estucado: nas zonas nas que non haxa preparación, restituírase esta coa aplicación dun aparello de xeso e cola animal de características similares ao orixinal.
- Reintegración cromática: empregaranse materiais reversibles (acuarelas e pigmentos ao verniz) con técnicas discernibles en relación á policromía orixinal.
- Protección final coa finalidade de protexer a obra dos diversos axentes externos mediante a aplicación dun verniz final.

BEN: Igrexa de Santa María de Cortegada
SITUACIÓN: Cortegada, Ourense
PROTECCIÓN: Ben pertencente ao Catálogo do patrimonio cultural de Galicia segundo o que determina a disposición adicional segunda da Lei 5/2016, do 4 de maio do patrimonio cultural de Galicia (DOG núm.92 do 16.05.2016)

O retablo lateral situado na zona do Evanxeo é de estilo neogótico e cronoloxicamente podémolo datar no século XX.

Esta constituído por predela, corpo principal e ático. Verticalmente está dividido en tres rúas, unha central de maiores dimensións que alberga a imaxe de santa Ana ensinando a ler á Virxe, temática frecuente neste tipo de representacións, dentro dunha ampla fornela. A ambos lados aparecen sobre sendas ménsulas as imaxes de santo Antón a súa dereita e san Nicolás de Bari á súa esquerda. No ático, dentro dunha pequena fornela, aparece a imaxe de Santiago a cabalo.

- Intervención programada:

1 Restauración do retablo lateral de Santa Ana e a Virxe

- Xustificación da intervención:

O retablo está realizado en madeira, a preparación da policromía parece estar feita a base de sulfato cálcico e cola animal e presenta serios problemas de cohesión ao soporte por causa dos continuos cambios de humidade e temperatura. En canto á estrutura parece presentar unha boa estabilidade e verticalidade pero presenta elementos que deben fixarse de novo ao conxunto por presentar problemas de suxeición así como perda de pezas.

Presenta unha capa de sucidade superficial que afecta a todo o conxunto e que pola súa natureza higroscópica supón un factor de deterioración maior tanto a nivel da policromía como da preparación.

Non se observan ataques de insectos xilófagos aínda que é recomendable un tratamento preventivo.

As imaxes de santo Antón, santa Ana e a Virxe e san Nicolás de Bari presentan unha repolicromía recente de moi escaso valor, que desvirtúa considerablemente o valor das imaxes, impedindo a súa correcta lectura desde un punto de vista estético e histórico.

As necesidades que se pretenden cubrir coa restauración son:

- labores de desinsectación co fin de previr ataques por parte de insectos xilófagos,
- consolidación do soporte nas zonas debilitadas, reintegración de volumes e fendas sempre que supoñan un risco para a estabilidade do conxunto ou interfiran na súa lectura
- fixación da policromía, realización dunha limpeza superficial do po acumulado en superficie, limpeza físico-química da policromía, estucado das zonas onde non exista preparación, reintegración cromática con técnicas discernibles e reversibles co fin de propiciar unha mellor lectura do conxunto e aplicación dunha nova capa de protección.

O tratamento de restauración nas imaxes debe de ir encamiñado a devolverlles o seu valor histórico e artístico. Para isto realizáranse catas que permitan examinar a existencia ou non de policromías subxacentes, así como o seu estado de conservación para valorar a retirada da actual repolicromía.

Neste caso recuperarase a policromía orixinal.

- Actuacións propostas:

Os traballos necesarios para acadar a restauración son:

- Desinsectación preventiva: será precisa a aplicación dun produto insecticida como medida curativa e preventiva, aplicado na zona posterior do retablo mediante impregnación (onde non exista policromía) e mediante inxección a través dos orificios de saída dos insectos xilófagos nas zonas frontais onde si exista policromía .
 - Consolidación do soporte.
 - Revisión de ancoraxes e se fose necesario substitución destas.
 - Fixación da policromía naquelas zonas puntuais na que presente unha mala adhesión ao soporte.
 - Limpeza superficial.
 - Reintegracións volumétricas e resanado de gretas sempre que o ben o requira para unha mellor lectura do conxunto, reintegraranse as faltas volumétricas.
 - Limpeza físico-química: A finalidade desta actuación será devolverlle á obra a súas características cromáticas e de luminosidade orixinais. A capa de po acumulado así como o verniz oxidado eliminaranse utilizando medios químicos conxuntamente co emprego de brochas suaves, bisturís e aspiradora.
 - Eliminación de repintes.
 - Estucado: nas zonas nas que non haxa preparación, restituirase esta coa aplicación dun aparello de xeso e cola animal de características similares ao orixinal.
 - Reintegración cromática: empregaranse materiais reversibles (acuarelas e pigmentos ao verniz) con técnicas discernibles en relación á policromía orixinal.
 - Protección final coa finalidade de protexer a obra dos diversos axentes externos mediante a aplicación dun verniz final.

BEN: Igrexa da Santísima Trindade
SITUACIÓN: rúa Padre Xerónimo Feijoo, núm. 8, 32005 Ourense
PROTECCIÓN: Ben pertencente ao Catálogo do patrimonio cultural de Galicia segundo o que determina a disposición adicional segunda da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92 do 16.05.2016). Recollido no Catálogo do PERI do Casco Histórico do Concello de Ourense aprobado o 13.09.96 (BOP 051.02.1997) na ficha 8 da zona X.

A igrexa da Santísima Trindade conserva a súa configuración dende o século XVI pero a súa fundación remóntase aos séculos XII e XIII coa construción do Hospital de peregrinos de san Roque que aínda conserva a portada no acceso ao atrio dende a praza da Trindade.

O templo ofrece un volume exterior sinxelo e de aspecto fortificado coa portada flanqueada por dúas torres cilíndricas. O atrio está sobreelevado respecto ao seu entorno e acceso principal oeste dende a praza e aos dous accesos traseiros dende a rúa Padre Xerónimo Feijoo, simétricos a ambos lados da ábsida.

A igrexa desenvólvese cunha planta de nave única sen cruceiro definida mediante cuberta a dúas augas sobre muros apiestrados con arcos apuntados sobre os que se formaliza unha bóveda interior de barrotillo. O presbiterio de maior altura está cuberto con bóveda de cruzaría nervada e ábsida central poligonal que recolle o altar maior. No seu lado sur o presbiterio ten unha sancristía acaroada ao templo, do século XVII e con acceso propio dende o atrio actualmente inhabilitado.

O exterior da igrexa preséntase maxestoso pola altura da súa bela cantería ben rematada cunha sinxela cornixa e pola robustez das torres circulares da súa portada e dos contrafortes dos muros, do presbiterio e da ábsida. Estes contrafortes están parcialmente recortados pola apertura da rúa Padre Feijoo no século XIX.

Os contrafortes laterais da nave evidencian a súa construción tardía ao tapiar as ventás dos muros próximos ao presbiterio, anque manteñen a sinxeleza do resto da cantería.

A portada da igrexa caracterízase pola súa posición desprazada respecto ao eixo da nave e a singularidade das súas torres. A torre sur é en aparencia maciza e a torre norte coróase cun campanario cadrado que alberga a súa respectiva escaleira de caracol que tamén serve de acceso ao coro que ocupa os pés da igrexa ata o primeiro contraforte.

O muro da portada coróase cun paso franco entre ambas as torres onde se divisa a entrada dende a praza ao atrio axardinado, presidido na fachada sur por un belo cruceiro plateresco do século XVI.

A cuberta do presbiterio é a catro augas integrando a da ábsida e que se caracteriza exteriormente pola calidade da súa cornixa rematada con cristaría perimétrica con pináculos, o que contribúe a potenciar a elevada prestancia do templo na súa fachada posterior cara a rúa Padre Feijoo.

- Intervención programada:

1 PBE de reparacións varias na igrexa da Santísima Trindade de Ourense

- Xustificación da intervención:

O obxectivo desta intervención é a conservación, restauración e/ou rehabilitación dos espazos, paramentos, cuberta e outros elementos artísticos de interese como é a cristaría. Preténdese garantir a conservación e seguridade de uso do templo a medio e longo prazo ademais de sanealo e mellorar as súas dotacións de seguridade e funcionalidade.

O edificio presenta unha patoloxía que se reflicte principalmente en: danos nos paramentos exteriores e interiores, deterioración da cuberta e bóveda de barrotillo con desprendementos puntuais de material , danos na cristaría, humidades por capilaridade no entorno do altar e muros laterais...

- Actuacións propostas:

Os traballos recollidos resúmense en:

- renovación e consolidación da cuberta da nave central e do presbiterio así coma da rede de pluviais
- saneado e consolidación da cristaría
- substitución do falso teito da nave central
- formación de drenaxe perimétrica
- limpeza e rexuntado de paramentos exteriores
- limpeza, picado e renovación de revestimentos interiores e pavimentos
- reparacións varias nas carpinterías de madeira.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Edif. Administrativo San Caetano. Bq. 3 -2 º
15781-Santiago de Compostela
Teléfono 981 54 54 00

**Fondo Europeo de
Desenvolvemento Rexional**
Unha maneira de facer Europa

UNIÓN EUROPEA

galicia